

Προκαταρκτικές θέσεις ΔΗΣΥ επί του εγγράφου του Υπουργείου Εσωτερικών με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι προσπάθειες για τον καθορισμό του νέου πλαισίου λειτουργίας και αρμοδιοτήτων των Τοπικών Αρχών γίνονται ακόμη πιο επιτακτικές υπό το φως των νέων οικονομικών δεδομένων που βιώνουμε αυτή την περίοδο. Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης έχουν επιβαρύνει ακόμη περισσότερο την οικονομική κατάσταση των τοπικών αρχών και σε συνδυασμό με τη δυσχερή οικονομικά θέση του κεντρικού κράτους, που αποτελεί τον κύριο οικονομικό αιμοδότη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έθεσαν σε ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο τη βιωσιμότητα τους. Η αναδιοργάνωση και ο εκσυγχρονισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να προχωρήσει το συντομότερο δυνατό και να συνδυαστεί απαραίτητα με την ανακοινωθείσα και επιχειρούμενη αναδιάρθρωση του κράτους και του δημοσίου τομέα. Οι συνθήκες έχουν πλέον ωριμάσει και επιβάλλεται η λήψη ριζικών μέτρων προς αντιμετώπιση της κατάρρευσης του θεσμού και αναβάθμιση του μέσα από την τριπλή αποκέντρωση: των εξουσιών / αρμοδιοτήτων, των οικονομικών πόρων και του προσωπικού, ώστε οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης να καταστούν τοπικές κυβερνήσεις.

Οφείλουμε να αποδεχτούμε πως η συζήτηση που διεξήχθη γύρω από το θέμα μεταξύ Υπουργείου, Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων και Κοινοβουλευτικών Κομμάτων κατά τα προηγούμενα χρόνια επικεντρώθηκε σε ήπιες μεταρρυθμιστικές τομές (σενάριο 2 μελέτης ΕΚΚΔΑ) οι οποίες εκ των πραγμάτων και των νέων οικονομικών δεδομένων, θεωρούμε πως ίσως να μην αρκούν για αντιμετώπιση των προβλημάτων. Υπάρχουν προβλήματα τα οποία εύκολα θα χαρακτηρίζονταν ως γάγγραινα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πρέπει να αντιμετωπιστούν με αποφασιστικότητα.

Στα πλαίσια αυτά προχωρούμε ένα βήμα πιο μπροστά από την εξαγγελθείσα δέσμευση της Κυβέρνησης για τη διατήρηση του αριθμού των υφιστάμενων Δήμων. Με γνώμονα πάντα τη βιωσιμότητα των ΑΤΑ αλλά και την ανάγκη παροχής ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τους πολίτες, θεωρούμε πως τα εργαλεία και η νομοθετική ρύθμιση για εθελοντικές συνενώσεις, θα πρέπει να θεσπιστούν και να είναι διαθέσιμα για όσους επιθυμούν να προχωρήσουν. Δεδομένη και επιτακτική θεωρείται επίσης η προώθηση νομοθετικών τροποποιήσεων στους υφιστάμενους νόμους περί Δήμων και περί Κοινοτήτων που να ρυθμίζουν τη συμπλεγματοποίηση υπηρεσιών.

Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Περεταίρω θέματα όπως για παράδειγμα η μείωση του αριθμού των Δημοτικών Συμβούλων, η εισαγωγή περιορισμού στις θητείες των αιρετών αξιωματούχων, η διαφοροποίηση του τρόπου εκλογής των Δημάρχων, η ενοποίηση οργανισμών όπως των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεως, η ενοποίηση των τακτικών και αναπτυξιακών προϋπολογισμών των Δήμων και η υποβολή τους με ορίζοντα ζετίας καθώς και πάρα πολλές άλλες παράμετροι θα πρέπει επίσης να συζητηθούν και να τροποποιηθούν με βάση τα σημερινά δεδομένα και ανάγκες.

Τέλος, διευκρινίζουμε ότι οι κατεχόμενοι Δήμοι και Κοινότητες θα πρέπει να διατηρηθούν ως έχουν καθώς υπό τις περιστάσεις δεν έχουν ιδιαίτερες διοικητικές αρμοδιότητες. Θα πρέπει όμως να εξευρεθεί τρόπος συντονισμού και αναβάθμισης των δραστηριοτήτων διαφώτισης για την κατοχή και διατήρησης του πολιτισμού μας στις οποίες προβαίνουν.

Εσωτερικός Έλεγχος

Όλοι οι Δημόσιοι και Ημιδημόσιοι Οργανισμοί καθώς και οι Κοινοφελής Οργανισμοί και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης επιβάλλεται να υπόκεινται σε εσωτερικό έλεγχο. Η λειτουργία μονάδων εσωτερικού ελέγχου στις Τοπικές Αρχές, αποτελεί πάγια θέση και αίτημα του Δημοκρατικού Συναγερμού, η οποία καταγράφεται χαρακτηριστικά στις θέσεις που εγκρίθηκαν από Πολιτικό Συνέδριο του Κόμματος το 2004. Πέραν από την αξιοποίηση του εσωτερικού ελέγχου ως ένα αποδοτικό εργαλείο στην ορθή διεκπεραίωση της καθημερινής δουλειάς αλλά και στην ορθολογιστική λήψη αποφάσεων από τις Τοπικές Αρχές, η εισαγωγή και θεσμοθέτηση τέτοιων μονάδων αποτελεί αναγκαιότητα και για την παρακολούθηση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών και του προσωπικού κάθε Τοπικής Αρχής.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, υπέρμαχος της συμμετοχικής δημοκρατίας και της διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων, υποστηρίζει και θα προωθήσει τη θέσπιση νέων και την ενίσχυση υφιστάμενων μηχανισμών ελέγχου της νομιμότητας των αποφάσεων και της οικονομικής διαχείρισης, οι οποίοι θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους αιρετούς αξιωματούχους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θα βοηθήσουν παράλληλα στην ουσιαστική μείωση των παρατηρήσεων που καταγράφονται κάθε χρόνο στην ετήσια έκθεση της Γενικής Ελεγκτής της Δημοκρατίας αλλά και στην ετήσια έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως.

Συγκεκριμένα ο Δημοκρατικός Συναγερμός, υποστηρίζει ότι η λειτουργία μονάδων εσωτερικού ελέγχου και εφαρμογής προτύπων διοίκησης και οικονομικής διαχείρισης, πρέπει να επεκτείνεται σε όλο το εύρος των τοπικών αρχών (Δήμους,

Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κοινοτήτες, Συμπλέγματα, Επαρχιακά Συμβούλια) αλλά και στις αντίστοιχες Ενώσεις και Αναπτυξιακές Εταιρείες που συμμετέχουν ή ιδρύουν.

Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Γενικού Ελεγκτή και της Επιτρόπου Διοικήσεως δεν θα επηρεάζονται αλλά αντίθετα θα υποβοηθούνται από τη λειτουργία εσωτερικών μονάδων ελέγχου.

Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των Τοπικών Αρχών, που θα αφορούν χωρίς να περιορίζονται σε ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, ανάθεση έργων / υπηρεσιών / μελετών / προμηθειών, αγορά και εκποίηση ακινήτων, κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, επιβολή φόρων / τελών / δικαιωμάτων, σύναψη συμβάσεων / δανείων, θα επίκεινται σε έλεγχο νομιμότητας ο οποίος εισηγούμαστε να ασκείται είτε από κλιμάκια της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου ως έχει η πρόταση του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου που κατατέθηκε στις 27 Ιουλίου του 2011 ή ακόμη από εταιρείες εγνωσμένου κύρους του ιδιωτικού τομέα με αγορά υπηρεσιών.

Παρόλο που στην πρόταση του Εφόρου, υπάρχει σαφής προϋπόθεση για πρόσληψη αριθμού λειτουργών, εκτιμούμε πως το κόστος της θα υπερκεραστεί από τα οφέλη και τις εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από την άσκηση του εσωτερικού ελέγχου. Εννοείται ότι τόσο στην περίπτωση ανάθεσης του ελέγχου σε κλιμάκια του Εφόρου αλλά και στην περίπτωση ανάθεσης του σε εταιρείες, μέσω διαδικασίας δημόσιων προσφορών στις οποίες αριθμός ΑΤΑ να μπορεί να ζητήσει την αγορά υπηρεσίας από κοινού, θα υπάρχουν διασφαλίσεις όπως η εναλλαξιμότητα των κλιμακίων ή ο περιορισμός της χρονικής περιόδου για την οποία μια εταιρεία μπορεί να ασκεί τον εσωτερικό έλεγχο μιας τοπικής αρχής.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Το κεφάλαιο του ανθρώπινου δυναμικού, αποτελεί ίσως το μεγαλύτερο από οικονομικής απόψεως και το δυσκολότερο να αλλάξει κεφάλαιο. Ως Δημοκρατικός Συναγερμός εισηγηθήκαμε τη δημιουργία Επιτροπής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αντίστοιχης της ΕΔΥ, η οποία θα επιφορτισθεί με την πρόσληψη, αξιολόγηση και την εναλλαξιμότητα του προσωπικού, τόσο εντός ίδιων τοπικών αρχών όσο και μεταξύ τους. Η Επιτροπή αυτή μπορεί επίσης να αποτελεί το διοικητικό όργανο το οποίο θα ασχολείται με πιθανές προσφυγές για επίλυση διαφορών και προβλημάτων διοικητικής υφής ενώ παράλληλα μπορεί να ασκεί εποπτικό έλεγχο στην υπό διαμόρφωση Ακαδημία Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε κάθε περίπτωση βασική θέση είναι ότι οι προσλήψεις και οι προαγωγές του προσωπικού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να προστατευτούν από κάθε είδους

Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

παρεμβατισμούς και να απεμπλακούν από αυτές τις διαδικασίες οι αιρετοί αξιωματούχοι. Δεν αποκλείεται όμως για συγκεκριμένες θέσεις να υπάρχει συμμετοχή της οικείας τοπικής αρχής στο σώμα που θα προχωρήσει στην πρόσληψη ή στην προαγωγή, είτε με τη συμμετοχή αιρετών, π.χ. Δημάρχου και Δημοτικού Συμβούλου ή του Δημοτικού Γραμματέα. Ειδικότερα για προσλήψεις σε θέσεις που αφορούν κλίμακες πέραν της Α11θα πρέπει να υπάρχει ενιαία διαδικασία σε όλες τις Τοπικές Αρχές καθώς και εξειδικευμένη σύσταση συμβουλευτικών επιτροπών αξιολόγησης των υποψηφίων.

Τέλος, παρόλο που υπάρχει η άποψη ότι μια ξεχωριστή επιτροπή προσλήψεων για την τοπική αυτοδιοίκηση θα επιφέρει επιπρόσθετο κόστος, εκτιμούμε ότι η παραχώρηση των αρμοδιοτήτων στην υφιστάμενη ΕΔΥ, υπό τις περιστάσεις με την ήδη τροχοδρομημένη απόφαση και για μεταφορά των αρμοδιοτήτων πρόσληψης σε Ημικρατικούς Οργανισμούς στην ίδια επιτροπή, θα συσσωρεύσει πολλές εξουσίες σε ένα και μόνο σώμα, πρακτική που ίσως να μην είναι η βέλτιστη.

Δευτεροβάθμιο Όργανο Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η ανάγκη και η δομή ενός δευτεροβάθμιου οργάνου τοπικής αυτοδιοίκησης συνδέεται άμεσα με την κατάληξη στο θέμα των αρμοδιοτήτων που θα εκχωρηθούν από το κεντρικό κράτος. Εκ πρώτης όψεως θεωρούμε ότι η ανάγκη για δημιουργία Επαρχιακών Συμβουλίων υπάρχει και ότι σε αυτά μπορεί να εκχωρηθούν αρμοδιότητες όπως:

- Επόπτευση προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας, ευημερίας και κοινωνικής ενσωμάτωσης

- Διαχείριση στερεών και άλλων αποβλήτων καθώς και διαχείριση σκουβάλων Χωροταξικός, πολεοδομικός και συγκοινωνιακός σχεδιασμός

- Συντονισμός δράσεων για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

- Ίδρυση αναπτυξιακών εταιρειών και διεκδίκηση προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης

- Προώθηση προγραμμάτων και παροχή κινήτρων για αναπτύξεις στην ύπαιθρο

- Διαχείριση των υδάτινων πόρων με ταυτόχρονη επίπτευση και λειτουργία ενός ενοποιημένου οργανισμού των Συμβουλίων Αποχετεύσεως και Ύδρευσης

Σε γενικές γραμμές τα Επαρχιακά Συμβούλια θα ασχολούνται με θέματα περιφερειακού αναπτυξιακού προγραμματισμού και θέματα υπερτοπικής σημασίας όπως της ασφάλειας, της παιδείας και του αθλητισμού, της υγείας, και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Διευθυντής Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Αρχική μας τοποθέτηση είναι ότι τα Συμβούλια αυτά πρέπει να απαρτίζονται από μόνο αριθμό μελών (5 ως 9) που θα εκλέγονται απευθείας από το σύνολο των εκλογέων της κάθε Επαρχίας. Θα υπάρχει σε αυτά επιπρόσθετη συμμετοχή, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εκπροσώπων των αιρετών των Δήμων και των Κοινοτήτων. Ο τρόπος εκπροσώπησης μπορεί να συζητηθεί αναλόγως και με τη μορφή και τις αρμοδιότητες του πρωτοβάθμιου οργάνου.

Παράλληλα, σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση του κράτους, θα πρέπει να μελετηθεί ο νέος ρόλος τόσο των Επαρχιακών Διοικήσεων και των Έπαρχων. Στόχος σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να είναι η απεξάρτηση των Κοινοτήτων από τον Έπαρχο και η ένταξη τους κάτω από το ίδιο πλαίσιο αντιμετώπισης με τους Δήμους.

Κλείνοντας, εισηγούμαστε την πλήρη αξιοποίηση της εργασίας και του διαλόγου που είχε αναπτυχθεί μεταξύ Υπουργείου Εσωτερικών, Ένωσης Δήμων, Ένωσης Κοινοτήτων και Κομμάτων τα προηγούμενα έτη καθώς τα καταληκτικά πολιτικά κείμενα που συμφωνήθηκαν (και όχι τα νομοσχέδια) εμπεριέχουν πλείστες θέσεις του Κόμματος. Θα ήταν ωφέλιμο πιστεύουμε αν παράλληλα με τους Άγγλους εμπειρογνώμονες, καταβαλλόταν αντίστοιχη προσπάθεια επικαιροποίησης της μελέτης που πραγματοποιήθηκε από τους Έλληνες μελετητές του ΕΚΔΔΑ. Την πρωτοβουλία αυτή θα μπορούσαν να λάβουν από κοινού οι Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων.

Όπως έχουμε αναφέρει και στην επιστολή που συνοδεύει το κείμενο, επίκειται ημερίδα των Δημάρχων και των Δημοτικών μας Συμβούλων στις 12 Οκτωβρίου, μέσα από την οποία αναμένεται να επιβεβαιωθούν και να εμπλουτισθούν οι θέσεις μας επί της προωθούμενης μεταρρύθμισης.